

INVENTARUL
na ional al elementelor vii de patrimoniul cultural imaterial
(L'inventaire national des éléments vifs du patrimoine culturel immatériel)

- extras -

I. Domeniul:

- Tradi ii i expresii orale, incluzând limba, ca vector al patrimoniului cultural imaterial;
- Artele spectacolului;
- Practici sociale, ritualuri i evenimente festive;
- Cuno tin e i practici referitoare la natur i univers;

x Tehnici legate de me te uguri tradi ionale.

II. Elementul de patrimoniul cultural imaterial:

Tehnici legate de ceramica tradi ional de Horezu
(Le savoir-faire de la céramique traditionnelle de Horezu)

Termen standard: Tehnici legate de Ceramica tradi ional de Horezu

Denumiri locale/regionale: Ceramica de Hurez

Areal de manifestare: satul Olari, ora ul Horezu, jude ul Vâlcea

Descriere sumar : Localitatea Horezu i satul apar in tor, Olari, sunt locuri pitore ti, situate în jude ul Vâlcea. Studiile de arheologie i de istorie au avansat ipoteza c centrul de ceramic de la Horezu ar putea s existe înc din Preistorie i c în urm cu 300 de ani i-a schimbat caracterul arhaic al produc iei sale.

Elementele tradi ionale, vechile forme i motive s-au men inut de-a lungul timpului i dovedesc cuno tin e, practici i tehnici specifice producerii ceramicii tradi ionale de Horezu, transmise din genera ie în genera ie.

Aceasta ceramic este unic , are particularit i specifice, care o diferentiaz de alte centre de ol rie din Oltenia i din întreaga Românie.

Lucrat cu mâna, pe roat , ceramica din Horezu are o tiin aparte de lucru, cunoscut numai de comunitatea de olarii care o produce. Etape laborioase dovedesc acest fapt: alegerea i extragerea p mântului - din locul numit Dealul Ulmetului, dospirea, fr mântarea, cur irea, t ierea, udarea, malaxarea. Toate

aceste procedee fac din p mânt o past pe care olarii din Horezu tiu cum s o transforme prin ardere oxidant într-o ceramic de culoare ro ie.

Datorit tehnicilor speciale mo tenite, transmise din tat în fiu, olarii simt „la mân ” p mântul i apreciaz din ochi dimensiunile „gogolo ului” - bulg rele de p mânt care este transformat în obiecte de ceramic .

Roata este instrumentul ce permite ob inerea formei obiectului, folosind o tehnic aparte, a digita iei, o tiin a mi c rilor - un cod tradi ional de gesturi.

Fiecare olar are un fel anume de a modela, un stil aparte, dar to i me terii respect ordinea opera iilor. Abilitatea lor de îmbinare a culorilor în decor define te personalitatea i caracterul unic al ceramicii de Horezu de-a lungul timpului.

Iat ce spune Nicoleta Pietraru:

„Pentru mine, ceramica de Horezu pe care o fac înseamn s p strez tradi ia. Eu muncesc exact ca p rin ii i bunicii mei. Pentru a ternerea culorilor pe vas, folosesc cornul de vit cu vârful unei pene de găsc în cap t.

Încerc s p strez vechile modele: coco ul, emblema noastr , a olarilor din Horezu, arborele vie ii, arpele casei, spirala vie ii, spicul grâului, decora ii florale, coroane, motive geometrice”.

Fiecare me ter are stilul s u de a marca simetria, alternan a, ritmul sau dinamica ornamentelor. Produsele nu sunt niciodat identice, chiar dac sunt f cute de acela i olar.

ir vitul este procedeul decorativ folosit numai de olarii din Horezu; pe cât de simplu ca realizare, pe atât este de fastuos ca aspect. El const în tragerea culorii proasp t a ezate pe vas cu ajutorul cornului, prin deplasarea direc iei modelului ini ial cu un instrument numit „gai ” - un b prelungit cu un ac metalic, utilizat pentru decoruri foarte fine.

Aceast tehnic practicat cu aten ie i cu vitez totodat este o modalitate de decorare care necesit salvardarea, având în vedere caracterul s u unic.

Ceramica de Horezu este, în general, sm l uit i necesit dou arderi: primul foc sau „foc de ru al ” i al doilea foc - „focul de smal ”.Cuptoarele de la Horezu sunt de suprafa , construite din c r mid , în form de trunchi de con, baza mare fiind pe sol.

Formele ceramice sunt rezultatul experien ei acumulate de genera ii, precum i al cuno tin elor i practicilor transmise f r întrerupere: taiere (farfurii) cu diamentre diferite, ciorbâlăce (un fel de castroane mari), boluri, ce ti de uic , ulcioare, str chini, icoane, suporturi pentru lumân ri, glastre, vase de flori, plo ti (mai ales în trecut), c ni pentru vin etc.; toat această varietate de forme reflect interesul comunit ii, dar i al cump r torilor.

Eufrosina Vicoreanu, olar din Horezu, ne m rturise te:

„Mama m-a n scut în atelierul de ol rie, iar tata m-a înv at meseria de copil. Ceea ce tiu este c pentru a face ol rie trebuie s munce ti cu pasiune, cu fine e, dar i cu dragoste”.

Importan a acestui element de patrimoniu cultural imaterial, olarii care lucreaz mereu în „Stilul Horezu”, dorin a de a promova i de a pune în valoare tehnicile, cuno tin ele i practicile legate de acest fel de ceramic au determinat înfiin area, în 1971, a Târgului Na ional de Ceramic „Coco ul de Hurez”. Târgul confer horezenilor sentimentul de continuitate a valorii lor identitare.

Comunitatea din Horezu se identific cu acest element patrimonial pe care îl recunoate ca f când parte din mo tenirea sa spiritual .

Numeroase documente de arhiv , cercet rile întreprinse la Horezu de reputa i etnografi i etnologi, din epoci diferite, lucr rile de referin sunt o dovad c ceramica de Horezu este un fenomen care dovede te capacitatea creativ de excep ie a celor care practic , p streaz i pun în valoare o

important mo tenire cultural , având totodat capacitatea de a transmite din genera ie în genera ie un me te ug tradi ional cu care se identific .

Practican i - comunit i, grupuri, persoane: olarii din ora ul Horezu i satul Olari, care apar ine de ora

Categorie de vârst : între 20 i 80 de ani

Sexul: b rba i i femei

Categorie socioprofesional : olarii

Na ionalitatea: român

Starea actual a elementului (viabilitate, pericole): Cuno tin ele i tehnicile de producere a ceramicii de Horezu sunt elemente vii de patrimoniu cultural imaterial ce necesit protejare i salvardare pentru asigurarea viabilit ii acestei ol rii tradi ionale unice în context na ional i interna ional.

M suri de salvardare/protejare: Importan a acordat salvard rii ceramicii de Horezu i interesul pentru asigurarea viabilit ii acestui element au dezvoltat mai multe ini iative trecute i actuale:

- transmiterea cunoștințelor și practicilor legate de ceramica de Horezu generațiilor următoare și
 - conservarea tehnicilor ale procesului de fabricație, în atelierele meșterilor olari;

- participarea activă a comunității olarilor la proiectele de cercetare științifică, din 1994 până în prezent (au fost realizate, cu ocazia campaniilor de cercetare, fișe de inventar, chestionare asupra meșteșugului și ritului de la Horezu, înregistrări foto-video);

- realizarea unei colecții locale de ceramică pentru
 - conservarea și punerea în valoare a acestuia meșteșug;

- încurajarea meșterilor olari pentru a-și crea
 propriile colecții și expoziții de ceramică, precum și
 magazine de desfacere a produselor;

- organizarea, în continuare, a Târgului Național de
 Ceramică, care pune în valoare ceramica de Horezu în
 context național;

- încurajarea turismului cultural prin promovarea
 acestui meșteșug tradițional.

Elementul a fost înscris în Programul național de
 salvagădire a elementelor de patrimoniu cultural imaterial

derulat de către Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale; sunt anual dezvoltate parteneriate instituționale cu Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea și alte instituții ale autorităților locale (Primăria Horezu etc.). Toate demersurile sunt susținute de măsurile administrative ale autorității locale, cu sprijinul instituțiilor specializate ale statului român (cultură, educație, turism).

Măsurile de salvagădire elaborate asigură în prezent susținerea elementului și au în vedere asigurarea promovării și perpetuării meșteșugului.

Colectarea datelor, implicarea comunității și consimțământul: Culegerea datelor și cercetările de teren sunt cuprinse în programul național de salvagădire derulat de Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale. Practicienii, olarii din Horezu, au fost integrați în acest program și au colaborat cu specialiștii în toate campaniile de prospectare și cercetare.

Comunitatea din Horezu, olarii și reprezentanții administrației locale, și-a exprimat acordul liber, prealabil și clar cu privire la înscrierea *Tehnicilor legate de meșteșugul ceramicii tradiționale de Horezu* sub egida UNESCO pe **Lista reprezentativă a elementelor de patrimoniu cultural imaterial al umanității**.

Observații: Dosarul de candidatură a fost înscris de România la UNESCO pentru sesiunea 2012.

Completat și revizuit:

Numele și prenumele:

Funcția/instituția:

Data:

Dr. Corina Miheșcu

Cercetător științific I/ Centrul Național pentru
 Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale

17 mai 2012

